

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egy évre 10 h.
Negyedévre 4 -
Helyben házhoz hordva:
Egy évre 20 kor.
Negyedévre 5 -
Védőpostán szállítva:
Egy évre 24 kor.
Negyedévre 6 -
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 4.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XXII. évfolyam 287. szám. Nagyvárad Szombat, 1916 december 16.

A királyi cím kérdése a regnikoláris bizottságban.

Budapesti tudósítók táviratban jelenti
A regnikoláris bizottság ülésén

Tisza István gróf miniszterelnök
rendkívül érdekes bejelentést tett.

— Remélte, — ugymond — hogy már
ma bejelentheti a király nagy címét, de
ezt az osztrák kormányválság lehetetlenné
tette. A Körber kormány ugyanis nem volt
hajlandó a nagy címhez mindenben hozzá-
járulni. Minthogy pedig Ausztriában most
nincs kormány, várniok kell a nagy cím
megállapításával.

Egyelőre a király hozzájárulásával a
nagy cím úgy használtatik, mint 1867-ben,
azaz a kölcsönöséggel, hogy „Apostoli“ jelző,
mely 1867-ben helytelenül több országgal
kapcsolatban használtatott, csak Magyar-
ország után vétessék fel. Tehát így:

„Magyarország e néven negyedik, apos-
toli királya, Cseh, Dalmát, Horvát, stb.
országok királya.“

Közi egyuttal, a király felha-
talmazta, hogy nevében is megál-
lapíthassa a kétségbevonhatatlan
lényt, hogy a magyar királyi
méltóság az osztrák császári méltóságtól
megkülönböztetett, önálló,
paritásos jelleggel bír és ismét-
len kijelentette, hogy a trónörökös
magyar nevelésére s a királynak
az év jelentékeny részének Magyar-
országon való tartózkodására nézve
egyetért a magyarok kíván-
ságával.

Apponyi Albert gróf rámutat arra
a törekvésre, hogy a múltban az osztrák
államférfiak mindig be akarták csempészni

azt a törekvést, hogy a császári cím főcím
legyen, a többi alcím. Még ma is az ud-
vari vonat kecsijain ez a monogram szepel:
K. I. (Karl der Erste).

Tisza István gróf miniszterelnök
erre azt feleli, hogy nem tudja, a mono-
gramm rajta van-e az udvari vonaton,

de a monogram paritásosan
megoldatott és pedig a következő-
képpen: IV. K. I. (Benne van
„Negyedik Károly“ és „Karl der
Erste“ is.)

Fel szólaltak még Hadik János gróf, Ká-
rolyi Mihály, Zsigmondy Jenő, Pejacevich
Tivadár gróf, kiknek felszólalására Tisza ref-
lektált.

Elfoglaltuk Buzeut.

Koleti harctér. Budapest, dec. 15. (Hivatalos.) A szövetséges
hátráló románok és oroszok szakadatlan üldözése közben **tegnap el-
foglaltuk Buzeut.** Buzeutól északra az ellenség még ellentált. A
legutóbbi 2 napon ejtett foglyok száma ismét 4000-re rug.

Oknától északra és északnyugatra a harc elkeseredetten tovább
folyik. Az Uz völgytől délre ellentámadással ismét *elragadtunk az oro-
szoktól egy magaslatot*, amelyeket átmenetileg megszerezték. A Zobanov-
völgytől északra az ellenség helyi előőrsökhöz jutott.

Az Erdős-Kárpátokban az oroszok támadó tevékenysége csökken.
Conyuchynal (Zborovtól délre) osztrák-magyar osztagok 350 méter arc-
vonal szélességben befészkeltek magukat az orosz előőrsök árkaiba.

Olasz és délkeleti harctér. A helyzet változatlan. Höfer.

A békejavaslatra válaszolni kell.

Budapest, december 15. (Saját tudósítónktól.) **Luganóból jelentik:**
Az angol haditanács tegnapi ülésén valószínűleg a békejavaslat-
tal foglalkozott.

Kopenhágából jelentik: **Pétervári kormánylapok a békejavaslat-
ról írják: Bármilyen legyen az indítók, a jegyzéket diplomáciai ok-
mányoknak kell tekinteni. Erre a kormánynak diplomáciai formában
kell válaszolni. A jegyzék minden alapot megad a diplomáciai irat-
váltásra.**

Ne törje a fejét, vegyen kézimunkát Cillérnél, ez a legalkalmasabb Karácsonyi ajándék

Gobelin, Ranbein, Kelim és tüfestés, valamint filet Richelieu és Madeira munkákban
a legujabb modellek. Vételkötelezettség nélkül megtekinthetők a kézimunka-osztályban

CZILLÉR IMRE NAGYÁRUHÁZA, NAGYVÁRAD.

A Katholikus Nővédő Egyesület második szociális délutánja.

A Katholikus Nővédő Egyesület tegnap délután öt órakor tartotta meg második szociális délutánját a Katholikus Kőr Szent László termében. Előkelő és nagyszámu közönség Nagyváradi színe-java gyűlt össze, hogy végig hallgassa a műsor keretében a két vendég missziós nővér: *Schlachta Margit* és *Rónai Paula* szépségeiben gazdag előadását.

A megnyitó beszédet ezúttal *Imrik S. Zoltán* tartotta.

Utána következett a két missziós nővér sok meggyőző erővel tartott előadása. Minden szó, minden mondat át volt hatva az igazság erejével, a hit szuggeráló ihletével. És itt az előadások kiválóan magas tartalmi részén kívül meg kell említenünk a két előadó nővér valóban tökéletes előadói készséget.

Rónai Paula nővér a missziós nővérek erdélyi útját ismertette, amelyre az oláh betörés után azért vállalkoztak, hogy közvetlenül lássák a károk és szenvedések nagyságát, ismertethessék azokat mindenfelé. Karácsony után 1-2 tagját hosszabb időre küldi Erdélybe a Szociális Missziótársulat, hogy segítségére legyen ott, amennyire lehetséges, a nagy károkat szenvedetteknek, s azért arra kéri a nemesszívű lelkeket, hogy a főleg természetbeni adományokat (evőeszközök, asztalneműk, konyhadények stb.) küldjenek a nagyváradi Kath. Nővédő Hivatalba, mely azokat eljuttatja az erdélyi kárisszenvedett helyekre.

A legközelebbi napokban gyűjtőket is fog a városban körülfárni, az adományokat ezúton is be lehet küldeni. Pontos dátumot legközelebb hozunk.

Schlachta Margit nővér a tegnapi előadás összefoglalása után különösen kiemelte, hogy nem szabad félreértenünk azt a jelenséget, hogy nemcsak a 10, 13, de még a 18. században is találkoznak keresztényellenes jelenségekkel. Ez nem annak bizonyítéka, hogy a kereszténységben nincs elég erő, hanem annak, hogy „az ember”, az embernek az eredeti bűn által romlott természete, mely nehezen nemesíthető anyag. Oly nehezen nevelhető, hogy még a kereszténység óriási erkölcsi és megváltó erejével sem tudta eddig teljesen átalakítani. Még most a 20. században sem valósítottuk meg teljesen a krisztusi ideált, még mindig csak közeledünk felé. Hangsúlyozza, hogy bár nem felejtjük el, hogy kezdetül fogva az egész középkorban az egyház papjai és szerzetesei voltak a tudomány és művészet őrzői és művelői, (a szt. Benedek-rend, szt. Tamás, Albertus Magnus, Koppler, Kopernikus, sőt nők: *Rezvita*, *Rískai Lea* stb.) ezúttal a kereszténységnek csak erkölcsi átalakító erejéről beszélünk; — látjuk, hogy az ész nem győzheti le a romlott emberi természetet, a klasszikus és más népek is az ész legnagyobb kiművelése idején erkölcsi-leg legromlottabbak, annak megnevesítésére csak kegyelmi erők képesek. Ezért ragaszkodunk az egyházhoz, mely minket is kiemel magassabb lelvi rétegekbe, ezt visszük be az egyesületi életbe, evvel győzük le

magunkban minden alacsonyabbrendűt és ezen az úton igyekszünk jobbak és boldogabbak lenni. — Kéri azokat, kik más világnézet alapján állnak, hogy tisztelettel kezeljék a hívő ember meggyőződését, mert el kell ismerniük, hogy ezek a felfelé törekvők a boldogabbak, ezekben vannak meg a diadalmos világnézet kialakulásának feltételei és semmire sincs a szenvedő világnak annyira szüksége, mint harmonikus, boldog emberekre.

Az előadást *Marchetti* fenségesen szép *Ave Mária*ja követte, amelyet *Patzkó Aladár*né úrnő zongorakisérete mellett a kitűnő *Patzkó* zenekola növendékei adták elő nagyon szép sikerrel.

A szociális estét 17 óra, vasárnap délután értekezlet fejezi be, mely az *Orsolya-zárda disztermében délután fél négy órakor* lesz s melyre a Kath. Népszövetség tagjai hivatalosak.

*

A Nagyváradi tegnapi száma kritikával kíséri a missziós nővérek előadásait. Kifogásolja, hogy a nővérek a keresztény lapokat, köztük a *Keresztény nő* című folyóiratot ajánlották. De hát mit ajánljanak? Talán a Nagyváradiot? Hiszen a *Keresztény nő* c. lap az, mely a keresztény nők társadalmi tevékenységével foglalkozik, tehát ezt a lapot kell olvasnia annak, aki ehhez a munkához szegődött.

Az egyik nővér foglalkozott azzal a gondolattal, hogy 4000 éven át az emberiség nem jött rá minden nagy műveltségre mellette sem az emberi egyenlőség, a humanizmus gondolatára. Ezeket a gondolatokat *Krisztus* hozta a földre.

A Nagyváradi megkorrigálja ezt a nyilatkozatot s azt mondja:

— Arra azonban elmulasztott rámutatni, hogy a humanizmus hódításában, a barbár szokások megszüntetésében bizonyára a tudásnak, a felvilágosodásnak is van egy kis érdeme.

Azt hiszi a Nagyváradi, hogy a tudás és felvilágosodás azóta van, mióta a szabadgondolkodók és a szabadkőművesek használják agitációra? Nem ismeri a Nagyváradi a Krisztus előtti négy ezredév civilizációját?

Plato, *Arisztoteles*, *Seneca*, az ó világ nagy gondolkodói, ezek a szellemóriások ismeretlenek előtte? És csodálatos, hogy ezek roppant tudásuk mellett nem ismerik a két fogalmat: egyenlőség és humanizmus. Előttek az emberek nem egyenlők s a könyörületeség csak gyöngesség, amit le kell küzdeni. Nem ismerik a két fogalmat ma sem az ázsiai pogány kulturájú népek. Ezeket a fogalmakat *Krisztus* hozta a földre. A Nagyváradi a francia forradalmat dicsőíti. Tudja-e, hogy a forradalom a kereszténység gondolatát valósította meg: a szabadságot, az egyenlőséget és testvériséget. De hogyan? Ezzel a kiáltással: légy egyenlő velünk, vagy meghalsz! Nos hát ha a felvilágosodás csak a nyaktól alatt keres egyenlőséget, akkor ebből nem kéünk.

Tíz óra (olvasta ezt a nevet valaha a Nagyváradi?) túl vagyunk azon, hogy a francia forradalmat, mint valami nagyszerű revelációt csak csodáljuk.

A francia forradalom egy véradat, melyen ott usznak a kereszténység nagy gondolatai: egyenlőség, testvériség. Ezek az eszmék diadalra jutottak volna már nélkül is s nem használt nekik az a vérontás, amit nevükben elkövettek.

Ezt tudja mindenki, aki olvasta a történelemnek ezeket a véres lapjait. Olvasni pedig sohasem felesleges. Minél többet olvasni. Ezt ajánlotta a missziós nővér is közönségének, s nem is tudta, milyen jó helyre adresszálta a tanácsot, mikor éppen a N-d is képviselve volt a közönségben. Ezt ajánljuk mi is a Nagyváradnak ismételt, kollegiális meleg szeretettel.

A csecsemővédelem hatszáz koronája.

E címen támad az Uj Nagyváradi „a kiváltságait féltő, prédikációs hazafiság” ellen.

Ez a lap félreérti azt, ami a városi közgyűlésen történt. Ugyanis elfogulatlan emberek bevallják, hogy az incidenst dr. *Parczel Adolt* provokálta s a dr. *Hoványi Gyula* fellépése csak válasz volt a szabadkőműves okvetetlenkedésre.

Melyik katolikus nem akarja, hogy a város csecsemővédelemre adjon? Ha van a városnak pénze, adjon. Mi csak azt követeljük, hogy a közpénzek adásánál mérjenek egyforma mértékkel. Az ellen tiltakozunk, hogy egy intézmény azért jusson előnyhöz, mert szabadkőművesek támogatják. Mindenki dícsőretreméltó, aki a kisdédekért tesz valamit. De hát csak a feministák azok?

A Bölcsőde egyesület évtizedek óta működik itt ér soha semmit sem kapott. Azt kérte csak, hogy adják ki neki a Szaniszló püspök alapítványát, amit a Váradolásziban létesítendő óvoda céljaira hagyott. Ez az alap a város kezelésében már 30.000 koronára nőtt. A Bölcsődének minden feltétele megvan az alapítványra. A város nem adja ki neki. Pedig az nem is városi pénz.

Tessék egyenlő mértékkel mérni, s adni egyiknek is másinak is.

A mi apácánk is tettek valamit a csecsemővédelem terén, nemcsak a feministák. Az oláh betörés elől menekülve 650 erdélyi gyermek érkezett ide rettenetes állapotban. Rongyosak, piszkosak voltak. Az állami menhely igazgatója, dr. *Edelmann Menyhért*, aki maga is szabadkőműves, nem a feministákhoz fordult segítségért, hanem az apácákhoz. Ezek mentek 650 székely gyermek megmentésére.

Az apácák fürösztötték meg ezeket a szegény gyermekeket s ápolták, míg itt voltak. A feministák akkor nem voltak seholl; ez a munka nem dlettársok számára való volt. Ez egy hősi cselekedet volt, s ehhez a tettehez keresztény egyházuoknak mindenestre van annyi köze, mint a szabadkőművességnek a feministák jócskakedetséhez.

Mert nem mérnek tehát egyenlő mértékkel? És mi címen mérészi bárki a humanizmust — a szabadkőművesség számára kiszajátítani akarai? A felebaráti szeretet terén nem frízisokkal, hanem tettekkel, áldozatos cselekedetekkel kell dolgozni. Ez utóbbiakat látjuk apácáink egyesületeink csodálatos, de annál sikeresebb munkájában. Ha azt kiváltságok nevezik, akkor a

MAYER ÖDÖN és Tsa.

villamos- és gázerőre berendezett ékszer ipartelepe

Nagyváradi, Színház-utca 4. szám alatt

Elfogad egyházi felszerelések tűz és galván aranyozását és ezüstözését. Készít drágaköves ékszereket, elfogad átalakításokat és javításokat.

!! Aranyat legmagasabb napi árban veszünk !!

krisztusi munka kiváltsága, a nemes lelkek kiváltsága, amely előtt a világ mindig fejet fog hajtani s a melyet a vak gyűlölet üldöz, a Golgota ut.

Tüzérségi harc Nyugaton.

Berlin, december 16. A nagyfőhadiszámlás jelent:

Nyugati harcok.

A német trónörökös hadserege. A Maas nyugati partján a franciák három támadással hiába kísérleteztek, hogy Malancourtól délkeletre a 304-es magaslaton tőlük röviddel ezelőtt elragadott árkokat visszaszerezék. A folyótól keletre erős, a mögöttes terepre messze kiható tüzérségi előkészítés után több támadásba kezdtek.

A Court de Peiren a támadó hullámok előnyomulása védőtűzünkben megbiúsult. A Hardaumont erőd déli lejtőin az ellenség támadása romtóli tűzünkben nem tudott kijelödni.

Fetestinél átkeltek a bolgárok a Dunán.

Keleti harcok.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadserege. Az Ostrov—Iarnopoli vasutvonalától északra német csapatok benyomultak az orosz árkokba és 90 fogollyal tértek vissza.

József főherceg vezérezredes harcvezetése. Az oroszok tegnapi támadásai az erdélyi keleti arcvonalon éppúgy megbiúsultak, mint az előző napokon. Egy magaslaton sikerült az ellenségnek megvetni a lábát.

Mackensen vezértábornagy hadserege. Nagy Oláhországban égő falvak jelzik az utat, amelyen az orosz visszavonul, kidőzölően viszonyok mellett a szövetséges csapatok vetelkedtek abban, hogy az ellenség a síkságon ne tudjon hosszabb időre megállni.

A hegységben az ellenség megerősített állásokban ellenállást fejtett ki; állásukat áttörtük, Buzeut elfoglaltuk.

A IV. hadsereg a tegnapi és tegnapelőtti nap eredményeképpen 4000 foglyot jelent.

Fetestinél nagyobb bolgár erők átkeltek a Dunán.

Macedóniai front.

Részleges előretörések Parolovánál és Gradecnicánál (a Csarna keleti folyásának két oldalán) az ellenségnek csupán veszteségeket eredményeztek. A Struma iszályon csupán járőrcsatározások voltak.

Ludendorff, első főszállásvezető.

* **Megfogyott** szélétől kivörösödött arc, orr, kéz ápolására és fehérítésére gyors és biztos hatású a **Harmatlej crème** és hozzávaló szappan. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriajában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Telefon 13—02.

EMIR arcmosó

a legtökéletesebb készítmény izzadó, fényes, zsíros, atkás

(mitesseres) arcra! Értéktelen utánzatoktól óvakodjunk!

A hitlevél-tervezet.

A megkésett Barabás.

Budapest, nov. 15.

A képviselőház tegnap délután öt óra-kor Szász Károly elnöklésével ülésezett.

Illés József előadó betérjeszti a

hitlevél-tervezetet,

melyet a holnap délelőtti ülésben tárgyalnak.

Polónyi Géza kéri, hogy ezzel kapcsolatosan ismeretessék meg a parlamentben a királyi eskü szövegét.

Tisza István feleli: A hitlevél bizottság az esküt is megtárgyalta és azt a bizottság jelentéséhez hozzácsatolták.

Barabás Béla előterjeszti ezután sürgős interpellációját a király arcképeinek hivatalos helyiségekben való elhelyezéséről. Felemlíti, hogy Magyarországon katonai ünnepeken vagy bármely ünnepségen, ahol a király megjelenik, a Gotterhaltét játsszák. Ez ellen is véglegesen rendelkezni kell intézkedni.

Tisza István miniszterelnök nem osztja Barabás véleményét, hogy bármikor kifogásolható volna, hogy a magyar király tábornoki egyenruhában jelenik meg, mint dinasztiahű magyar ember. Ellenkezőleg kívánatosnak tartja, hogy régi magyar tradícióhoz hiven a hadsereg élén álló király, a

magyar király a koronázáson is tábornoki ruhában jelenjen meg és ama tényben, hogy a magyar király mindig mint legfőbb hadur jelenik meg, látja a magyar állam és hadsereg megtestesítését, ami egyenesen magyar szempont. Barabásnak a Gotterhaltére vonatkozólag tett megjegyzésére ezt feleli: Hangsúlyoznom kell, hogy nemcsak saját pártunknak véleménye az, hogy a kérdés felvetése sem nem időszerű sem nem izlése, sem nem helyes. Barabás Béla felújította a mesét, hogy az ugynevezett császárhimnusz egyezzer kivégzéseken játszották. E mese talán egyszer alkalmas volt a kedélyek megmérgezésére, egykor megbocsájtatók voltak ilyen cselekmények, de ma, hosszú évtizedek után igazán nincs helye ennek éppen ma, mikor a háboruban számtalanszor felhangzott az osztrák néphimnusz után a magyar néphimnusz és pedig katonai részről teljes katonai tiszteletben részesítve a magyar himnusz. Barabás megkésett véleményével, melyet inkább akkor juttathatott volna kifejezésre, mikor a delegáció elnöke volt. (Derűtség jobbról.)

A választ tudomásul vették, mire az ülés véget ért.

Nagyoláország kiűritése

Budapest, december 15. (Saját tudósítónktól.) Wolff ügynökség jelent: Tizenötödikén a Maas keleti partján tegnaptól erős francia támadások folyamatosan, melyeknél az ellenség Lavrent Hardaumont irányában előnyöket vívott ki. A harcok még folyamatban. Dunai hadseregünk üldözi az ellenséget, amely gyors előrehatolásunk folytán Nagyoláhországban múlt éjszaka kiűritette állásait.

Háromezer Venizelosz-pártit leöltek Athénben.

Budapest, december 15. (Saját tudósítónktól.) Lugaából jelentik: A Secco szerint Athénben azon az emlékezetes éjszakán, amikor megtámadták Venizelosz híveit, háromezernyi Venizelosz-pártit legyilkoltak. Aki lakásából nem menekült el vagy nem tagadta meg Venizeloszt, az utcára kergették és agyonlőtték.

Amerika a buvárhajók ellen.

Budapest, december 15. (Saját tudósítónktól.) A Daily Telegraph jelent Newyorkból: Mértékadó helyről hallatszik, hogy Wilson elnök a német buvárhajók további kihágásait szándékos inzultusnak s a Németországgal való diplomáciai viszony megszakítása okának fogja tekinteni.

Naponta többször, ha arcunkat „EMIR”-rel bedörzsöljük, az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés, lehetetlen finomságu harmattal lenne bevonva. Egy üveg ára: 1 korona 50 fillér.

Kapható: **Németh Pál** gyógyszerész **Arany Kereszt** gyógyszerésztárában Szent László-tér. Városháza mellett. Csanda Endre „Rákóczi” gyógytárában, Csillag gyógyszertár Szacs-vay-utca, a Vadász drogériában és Farkas István Apolló drogériájában.

Nem rekvirálnak Nagyváradon.

A miniszter távirata.

Az élelmiszer készletek bejelentése, illetve összeírása nagyon sokaknál azt a hitet keltette, hogy az összeírást rekvirálnak, azaz elzárják, és azt vélték, hogy nemcsak az üzletekben levő élelmiszer készleteket, de a magánháztartásokban található élelmiszereket is rekvirálnak.

Még erősebb tépot adott ezen hiedelemnek az összeírást követő az a rendelkezés, amely a rekvirálnak tényleg elrendeli, de nem mindenütt. A rekvirálnak különben is, csak a megállapított készleten felüli élelmiszer mennyiségre vonatkozott.

Nagyvárad város közönsége jó részben szintén biztosra vette a rekvirálnak.

Lukács Ödön főjegyző terjedelmes feltevéseiben közölte az Országos Közélelmiszerügyi Hivatallal az élelmiszer készletek összeírásának eredményét, s kimutatta, hogy Nagyváradon nemcsak felesleges élelmiszerkészlet nincs, sőt éppen a legszükségesebb élelmiszerekben hiány lesz nemsokára, mert a készlet csak bizonyos ideig elégséges a 90000 nál nagyobb számú lakosság ellátására. Így tehát nem is járna eredménytelenség Nagyváradon a rekvirálnak.

Tegnap megérkezett a főjegyző jelentésére a válasz. Táviratban értesítette a Közélelmiszerügyi hivatal vezetője a város polgármesteri hivatalát, hogy **Nagyváradon nem lesz rekvirálnak.**

Ugyancsak tegnap értesítette táviratban az Országos Közélelmiszerügyi Hivatal a polgármestert, hogy Nagyvárad város közönségének egy havi ellátására 50 waggon lisztet utalt ki s ennek kiadására utasította a Hadi Termény részvénytársaságot.

Ez a lisztmennyiség, a leszállított adagok kiszolgáltatására elegendő.

A rokkant katona tolvajai.

Hogy tünt el 9000 korona a belényesi vásáron.

Az őszi vásáron Belényesen megjelent Mihucz Ferenc gazdálkodó rokkant katona is, és eladta négy ökrét 9000 koronáért. Egy jót ivott a szerencsés vásár örömeire s a többi pénzt betéve a bugyellárásba, ezt a ködmön belső zsebébe csuszattatta be. Azután kiment a vasúthoz s amint fel akart kapaszkodni a kocsihoz, azt érezte, hogy egy kéz nyúl a ködmön zsebébe s kihúzza a tárcát. Megfogta a kezét, amely *Sztojka* Angyelláé volt. Ez a tárcát hirtelen *Lakatos* Lászlónak csuszattatta át.

Mihucz fogta a két tolvaj kezét, de amire jöttek a csendőrök, a pénz már nem volt *Lakatos*nál sem, eltűnt.

Es csodálatos változáson ment keresztül *Sztojka* Angyella fejkendője is, amely az előbb fehér volt s most fekete lett. De hiába keresték a pénzt, nem találták, csak 800 korona került elő a tolvajok zsebéből.

Ugyanazon a nap a vásáron *Gimbesán* Istvánné, a jegyzőné egy sátorban levelezőlapokat nézett. Retikülje a kezében volt.

Mellé ment két asszony, s ők is nézték a levelezőlapokat, de nem vettek, hanem eltávoztak. *Gimbesánné* fizetni akart, s akkor észrevette, hogy a retikül nyitva, a benne levő pénztárca türes, s oda 90 koronája. A csendőrség elfogta özvegy *Kolompár* Istvánnét és *Keresztesi* Zsolt, akiknél találtak 90 koronát.

Mind a négyen tegnap állottak *Ember* Gáza tanácselnök vezetése alatt ítélkező tanács előtt. A vádat dr. *Bolza* Alfonz gróf képviselte, védők voltak: *Wawrak* Kálmán dr. és *Kotzó* Jenő dr.

Vádlottak, kik vizsgálati fogságban vannak, tagadnak. Semmiről sem tudnak.

Gombosán Istvánné érdekes vallomása folyamán elmondja, hogy férje mindig, mikor pénzt ad neki, a tíz koronás alakjának feje fölé ráírja a dátumot tintával. Most is oda írta az 1916. X—4 st.

Felmutatják neki a lefoglalt pénzeket s 6 rámutat a jelzett dátumra. Tehát az 6 pénze megkerült. Nem úgy a *Mihucz*, aki a két tolvajnak szemébe mondja, hogy ők lopták el a négy ökröt árát.

A bíróság a csendőrök megidőzését rendelte el s a tárgyalást elapolta.

A „városi ember“ büntetése a gyermekjátékszóhely rongálásáért.

Tavasszal, mikor a *Buayitay*-liget fái kieresztették rügyeiket s a gyermekek tördelni kezdték a zöld galyakat, fűgá, villám és rakoncátlan malacok jelentek meg a pázsiton s legelőzni kezdtek. Fűhöz és fűhöz dörgölöztek, turtak s meghemperegtek az utcai folyókákban a kis hamisak. Gazdájuk, *Müller* Álm vámos nézte ezt örömmel, de a környékeliek méltatlankodni kezdtek s *Komlóssy* József jogügyi és gazdasági tanácsoshoz fordultak, hogy magyarázza meg *Müller*nek, milyen rossz hatással van a polgárságra, ha városi alkalmazott jár elől ilyen példával. A tanácsos erre figyelmeztette *Müller*t, később *Liszky* Béla vámfelügyelő is, de ez mit sem használt.

A malacok dieznókká serdültek és szorgalmasan jártak ki a ligetre. Ha valaki megszólította *Müller*t, így felelt hetykén:

— Ha nem tejszik, manjen sétálni a Rákóczi utra. Ne sétáljon a ligetben. Városi embernek csak szabad kihajtani a disznókat!

A rendőrség aztán kihágási eljárást indított ellene, s tegnap tárgyalta *Biró* József fogalmazó ezt az ügyet.

Schneizer Antal borbélymester igazolta a vádat. A disznók kabátjába törülték orrukat s mikor ezért szót tett, goromba választ kapott s ilyeneket: Legyen maga is városi ember, akkor teheti maga is.

Aggod Sándor rendőrkaplár figyelmeztette *Müller*t, ne hajtsa disznóit a ligetre.

Több tanu igazolta, hogy a „városi ember“ a rendőrségnek azt felelte, hogy csak nem jelenti fel egyik városi a másikat.

Czeglédy István rendőrbíró, aki erélyes kézzel intézi a kihágási ügyeket, *Müller*t 100 korona pénzbüntetésre ítélte s hivatali feltevéseivel közli az ítéletet. Mert a drága pénzen létesített és pusztulásnak induló egyetlen gyermekjátékszóhelyünket óvni kell

elsősorban a városi alkalmazottaknak, tehát aki oda tisztátalan állatokat hajt, az szigorúan büntetendő.

15 napi elzárás tejhamisításért.

A piaci hiának és egyebek napja lealkonyult, *Czeglédy* István rendőrbíró kemény ember és erélyes, aki nem riad vissza a legszigorabb eszközöktől sem, amit a törvény roszulhat. Alaposan odacsordit a piac rémeinek nyaka közé. De így kell, ha id tisztuljon a piac a sok szennytől, ami már kezdett nagyon odatapadni.

Nemcsak az árdragítók részesülnek nagy büntetésben, hanem a tejhamisítók is, amint a tegnapi példa mutatja. Tegnap ugyanis két falusi asszonyt állítottak *Czeglédy* rendőrbíró elé: *Tóth* Sándorné és *Nilgész* Jeromosné köröstarjáni lakosokat. A vegyvizsgáló állomás ugyanis megállapította, hogy az általuk árusított tejek 35—40—50 százalék vizet tartalmaznak.

A rendőrbíró szigorú ítéletet hozott, szolgáljon elrettentő példának, ha valakinek eszébe jutna ezután is tejet hamisítani. *Tóth* Sándornét és *Nilgész* Jeromosné a rendőri büntetőbíró 15—15 napi elzárásra, 300—300 korona pénzbüntetésre, 8—8 korona vegyvizsgálási díj megtérítésére ítélte, valamint elrendelte, hogy az ítéletet a nagyváradon piacodon dobszóval közhírré tegyék, ugyancsak *Köröstarján* községben is kihirdessék.

A büntetés szigorú, de igazságos. Hadd kerüljenek elő és állítsassanak ki példákra, akik polgártársaik egészségére utaznak.

Adományok a polgármesterhez.

A katonák karácsonyi ajándéka javára a következő adományok folytak be:

Tasnikovits Antónia 3, *Ince* Lajos 50, dr. *Moskovits* József 100, *Molnár* János városi fogalmazó 2, *Kohn* Regina 4, *Sajtos* Piroska 5, özv. *Kohn* Bernátné 4, *Grósz* Béla nagyprépost 150, *Mertz* Jánosné 20, *Dajka* Sándor városi írnok 5, *Dósi* Lajosné 100, *Wágner* Mór 10, *Nagy* Gázi és *Rózi* 50, *Schön* Lipót 20, *Poyán* János 10, dr. *Frankó* József orvos neje 20, *Mertz* János borkereskedő 40, özv. *Erdődi* Hermanné 10, özvegy *Hudai* Dánielné 3.

Az erdélyi menekültek javára: *Boros* Jenő 108 10, *Mirón* József s jegyző paptársi 70, *Kerekes* György Péter 20, *Kádár* Sándor Gyapju 10, Egy menekült adománya a *Tiszántúli* utján 5, *Kuchta* Eudráné 10, *N. N.* 10, *Klein* Stefika *Derecske* 4-50, *Obrenováci* hadtápostá 35 70, *Kemény* Ignác tb. rendőr alkapitány 4-14, *Sztupár* Trajáné 20, a nagyváradon kir. Itélő tábla személyzete *Wekelle* József táblai díjok elhunytá alkalmasból koszoru megváltás címén 63 korona.

Az áldozatkészség szobor javára: *Derecskei* főszolgabíró gyűjtése 531 08, *Hagykő* közéleti körjegyző gyűjtése 38 40, *Horváth* Mihály nagyfőzede gyűjtése *Margitta* 4, özv. *Wattai* Gyuláné *Mezőtelep* 10, *Bibarkeresztési* fogyasztási szövetkezet adománya 200, *Elesdi* jegyző hivatal gyűjtése 17 50, *Dósi* Lajos 50, *Darvasi* előjáróság gyűjtése 74 40, *Pocsaji* előjáróság gyűjtése 365 kor. 12. fill., *Elesdi* főszolgabíró gyűjtése 68, dr. *Molnár* Imre nyug. jogtanár 300, *Klein* Manó Budapest 50, *Nagyléla* község 100, *Steinbach* Mór 100, *belényesi* főszolgabíró 39 34, községi előjáróság *Sarkad* 48, a

VI. gimnázisták adományja 35, Rác Miksa és neje 10, Radó Sámuel 20, dr. Branóvácsky Gusztáv brassói városi főorvos 800, biterkeresztési főszolgabíró gyűjtéséből 689 70, körjegyző Csóhtelek 5, Desák Károly fogyasztási adóhivatali főnök. 578, Magyar-Kéz község gyűjtése 870 K.

A vak katonák javára: Sulyánszky Zsigmond Érolaszi 28, Schwarz Éliás Nagypapmező 7, a Szacsavay asztaltársaság Kerekken Elek utján 20, Krám László 10, Klein Ignác 2, Mórítz Ernő édesanyja halála évfordulója alkalmából 20, Emke asztaltársaság 20, Márkéi János és családja 10, Wittenberger Sándor Élesd 10, Balényesi Gábor 5, Papp Mihály 5, Rothbart Bernát és neje 40, Reichenberger Jakabné 2, Rész Bartalan tb. rendőr alkapitány 6 K. Rimler Károly, polgármester.

A revolveres férj.

Halász István bűnügyében folytatta tegnap az esküdtbíróóság a tsuk kihallgatását.

Megható ennek a szegény embernek a nagy szenvedése, amiben hosszú éveken át része volt. Nagyon szerette a feleségét, aki kecsérségével pokollá tette az életét. Türelmetlen volt e miatt a feleségével szemben s így napiranden volt a veszekedés.

Végül az asszony azt hitte, hogy az ura nem szereti s másutt keresett vigasztalást.

A tegnapi tárgyaláson azokat az iskolás fiukat hallgatták ki, kik látták a merényletet. Mihalovits Elemér távolabbról tanuja volt, hogyan kérelme feleségét a vádlott a merénylet előtt. Csókolta a kezét, könyörögve beszélt, de az asszony hajthatatlan maradt.

Frank Jenő egy értelmes fiú, elmondotta, hogyan történt a lövés. Ujójára kérdezte a feleségét: Nem békülsz? A tagadó válasza, kirántotta revolverét s lött. Aztán mintha megdermedt volna. Percokig állt ott kinyújtott karral tartva a revolvert.

Papp József rokkant katona a vádlott házasságáról beszélt. Vádlott nagyon szerette a feleségét és féltette. Elválás után panaszkodott a vádlott, hogy nem tudja túlélni felesége kiesapongásait.

Lázár Dánielné látta a lövés pillanatában vádlottat. Halálsápadtan kinyújtva tartotta a karját, mintha nem tudná leeresztani, talán 10 percig állt ott így még akkor is, mikor felesége már befutott a házba. Meredő tekintettel nézett a semmibe, borzasztó volt.

Gyöngyösi Imre vallomását olvasta fel az elnök, ki bevallotta, hogy az asszony vele is vétkezett. Kádár Mór felolvasott vallomása az asszony egy más bűnéről tanuskodott.

Tegnap véget értek a tanúkihallgatások. Az ügyész megváltoztatja vádját s házastársan elkövetett szándékos emberölés kísérletével vádolja vádlottat gyilkosság helyett.

Ma a vád és védőbeszédre kerül a sor. Délután ítélet lesz.

* **Köhögés**, hurut, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer a Farkas féle *hurut szelétke*. Ára 1 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagy várad, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.

* **Tizedes mérleg**, kisebb, de jó állapotban megvételre keresztek. Bővebbet a kiadóhivatal.

Megint elfogtak egy nagystilű betörőt.

Eddig 10 rendbeli lopást ismert be.

A rendőrség sikereit ezidőszert szinte fényeseknek lehet mondani, Gyarmati Imre, ujabban Schwartz Albert után tegnap egy újabb nagystilű betörőt sikerült elfogni, aki már eddig is mintegy tízrendbeli betörést ismert be. Igaz ugyan, hogy Schwartz Berei különbb legény, mivel ő 20 nál is több betörést vállalt magára, azonban Ferenczi János is (így nevezi magát a legujabb jövevény) megáll a maga lábán.

Tegnap hajnalban a Róth Henrik-féle Zöldfa utcai üzlet kirakatát akarta kifosztani, s be is törte a kirakat üvegtábláját, de a zajra figyelmessé tette a közeli rendőrszót. Kerekét oldott, de reggelre már a rendőrség callájában elmélkedett a világ szomorú folyásáról. Nemkülönb a tegnapi virradó éjjel betört a „Kispipa” vendéglő főpincéjének, Dobai Lajosnak lakására is, de itt inkább élelméket szedett össze.

Vass Károly detektív vette kesébe a nyomozást s még a tegnapi nap folyamán kiderítette a Ferenczi János bűnlajstromát. Így a multkori nagyobb lopások közül ő követte el az Sz. Kocsis Jánosnál, Szilárdy Ernőnél és Klein Hugó látszerésznel történt betöréseket. Ferenczi tört be a Rimanóczy-utcán egy irodába, a Hungária cipőgyárba, a Széchényi étteremben szintén ő követett el tolvajlásokat. Azonkívül a Rákóczy uton is betört egy kirakatot. A multkoriban a Mandel Géza bűrkereskedésben is Ferenczi garázdálkodott. Ferenczi még fiatal, 34 éves ember, tehát „nagy jövők”, néz még elébe.

HIREK

A fővárosi lapok áremelése.

A Tiszántúl nem emeli az előfizetési díjat.

Ma már alig van olyan dolog, amit a közönség a háboru előtti árhoz kapna. Árfelemelés az egész vonalon. Legujabban a budapesti lapok határozták el, hogy újévtől kezdve felemelik az előfizetési árakat, amint azt már előzőleg több vidéki lap is megcselekedte. A fővárosi lapok egyrészének előfizetési ára újévtől kezdve évi 38 korona lesz. A Tiszántúl azonban nem emeli fel az árakat, hanem teljes buzgalommal arra törekszik, hogy továbbra is az eddigi előfizetési árak mellett minél jobb, minél kiválóbb lapot adjunk közönségünknek s minél hathatósabban és eredményesebb sikerrel szolgálhassuk a keresztény eszmék terjesztését és az ezzel elválaszthatatlanul összeforrott igazságot. Nem az esetleges anyagi haszonért dolgozunk, hanem a keresztény eszmék diadaláért küzdünk ezután is. Ezért kérjük előfizetőinket, hogy terjesszék lapunkat, új előfizetők toborzásával segítsék elő önzetlen törekvésünket. Ezzel legkiválóbb alkalom most, az újév előtt van.

* **A Kath. Kőr első háborus délutánja** iránt városzerte rendkívüli érdeklődés mutatkozik. Már eddig számosan kiváltották fenntartott helyeiket a Kath. Kőr háznagyi hivatalánál. A rendkívül sikerülten összeállított műsor, a szereplők elismert kiválósága elsőrangú szellemi élvezetet ígérnek; ennél szebb műsorral a Kath. Kőr igazán alig nyithatta volna meg ideai ünnepélyeinek sorozatát. Az estély holnap, vasárnap d. u. 5 órakor kezdődik a Kőr Szent László termében s tiszta jövedelmét a ma legszebb karácsonyi célra: a katonák karácsonyfájára adják. A még meglevő fenntartott helyek tetszés szerinti adomány ellenében a Kath. Kőr háznagyi hivatalánál megválthatók.

* **A szeszfőző szövetkezet alakuló gyűlése.** A szeszfőző szövetkezet ma, szombaton délelőltől fél 11 órakor tartja alakuló gyűlést a városházán. A szövetkezet iránt nagy érdeklődés mutatkozik a szőlősgazdák körében.

* **Hogy kell a postai csomagokat elkészíteni és címezni.** A postai csomagok helyes csomagolása és címezése tárgyában Siket Traján posta-távírdó főigazgató figyelmeltetést bocsátott ki, amely kellő felvilágosítással szolgál a közönség részére. Helyzük miatt a rendszert nem közölhetjük, de felhívjuk a közönséget, hogy mielőtt posta csomagját elkészítene s a postára vinné, saját érdekében tekintse meg a postahivataloknál kifüggesztett figyelmeztetést.

* **A Népszövetség karácsonyi pásztorjátékának próbái.** Hetek óta folytatott szorgos előkészületek után csaknem készen áll a Népszövetség december 20-iki ünnepélyének egyik legvonzóbb száma: a pásztorjáték. Csak a kiak alkalmá volt az előkészítés munkájába betekinteni, annak van róla fogalma, mennyi aprólékos, gondos munka eredménye lesz a szerdán, folyó hó 20-án színre kerülő pásztorjáték. Most még az utolsó próbák simításaira van szükség. A nyilvános előadás folyó hó 20-án délután pontosan 5 órakor kezdődik. Belépti díj nincs, de szives adományok a Katholikus Nővédő Egyesület anyá. és egyesemővédelmi akciója javára köszönettel fogadtatnak. Fenntartott helyek a Kath. Kőr háznagyi hivatalában esténként előre megválthatók. A csoportvezetők szíveskedjenek a még nem kézbesített meghívókat átvenni.

Előadások a hadikölesönről. A hadikölesönjegyzés propagálása céljából Váralja, Velence és Csillagváros polgárait a hadikölesönjegyzés módoszatát ismerető népies gyűlésre hívjuk össze f. évi december hó 17-én vasárnap d. u. 3 órájára a velencei rendőrségi épület nagytermébe, amelyen a hadikölesönjegyzésről Kereszty Kornél a Magyar Általános Hitelbank főnöke, Fridländer Ernő a Kereskedelmi és Forgalmi Bank vezérigazgatója és Löwenstein Zsigmond a Váraljai és Velencei tákarékszövetkezet ügyvezető igazgatója fognak szakelőadásokat tartani. Miután a hadikölesön jegyzése minden magyar embernek kötelessége, az ügyhöz méltó komolysággal hívjuk föl Váralja, Velence és Csillagváros polgárait, hogy a gyűlésen mindnyájan megjelenjenek hazafiai kötelességnek. A nagyváradi-velencei közbirtokosság tanácsának megbízásából: Tokai Mihály elnök. A szűkebb bizottság megbízásából: Dr. Tóth Ferenc törvényhatósági bizottsági tag.

*** Rendelet a dologházról.** A hivatalos lap közli az igazságügyminiszter rendeletét a dologházak intézményének életbeléptetéséről. A közveszélyes munkakerülőkről szóló törvény tárgyalásakor, egy évvel a világháború kitörése előtt határozta el az országgyűlés a dologházak felállítását. Azóta serényen folytak az előkészítő munkálatok. Ma azután megjelent az életbeléptető rendelet, mely december huszodikától fogva a dologházba internálja azokat, akik nem akarnak és nem szeretnek dolgozni.

*** Hollandi heringet és mogyorót árul a város.** Tudatom a város közönségével, hogy egy kisebb mennyiségű friss, hollandi füstölt heringet és mogyorót szereztem be. Az előkészítést illetőleg úgy intézkedtem, hogy a városi fűszerüzletben a mogyoróból egy egy esalád a Heszutalvány bemutatása mellett csak egy kilogrammot, a heringből tetszés szerinti mennyiséget vásárolhat. A mogyoró kilogrammonként 3 K 50 fillér, a füstölt hering darabonként 1 K 30 fillérbe kerül. Nagyvárad 1916 december 15 én. Lukács Ödön polgármester helyettes.

*** Beteg katonák karácsonyfájára.** A Szent József intézetben levő tartalékkórház karácsonyfájára adakoztak: Harmathy Károlyné gyűjtése: Kövér Endróné 10, dr Labán Lajosné 20, Szezech Eleké 20, dr Bundala Mihály 20, özv. Grünwald Henriké 20, dr Bezóky Géza (Pozsony) 10, Sebestyén Lajosné 20, Harmathy Károlyné 50, összesen 170 K, továbbá Kazik Istvánné 63 db dióssütemény, dr Mayer Lászlóné 63 db dióssütemény. — Tátray Kálmánné gyűjtése: Rubel Lajosné 4, Nádányi Jenőné 3, Czillér Imréné 3 Fehér Gyuláné 6, Tátray Gusztávné 2, Kiss Andrásné 4, Halász Zsigmondé 3, Váradi Aladárné 2, N. N. 2, Kondorné 2, dr Medvigy Gáborné 10, Jakab Mihályné 2, Kaszó Andrásné 2, Huzella Gyuláné 4, Szőlősy Gyuláné 2, Kertészé 2, Olasz Józsefné 2 N. N. 50 fillér, N. N. 50 fillér, összesen 56 korona.

*** Dienzl-Rác-Kresz december 20-án.** Az a nagysebásu hangverseny, amelyet a Vörös Kereszt céljai javára rendeznek december 20-án este fél 9 kor lesz, hogy azon katonaisztek is résztvehessenek Dienzl Oszkár, a mi kedves ismerősünk mesteri zongorajátéka kiváló művészi esemény, a felesége Rác Ena egyike a legkiválóbb hangverseny énekesnőknek. Kresz Géza pedig a hangverseny termek pódiumáról előnyösen ismeri a zenekedvelő közönség. A hangversenyre már is számos előjegyzés történt.

*** Adólejtromok közszemlén.** Nagyvárad város adóhivatala részéről közhírré teszem, miszerint Nagyvárad város I. és III. kerületén levő és az 1916 évben tárgyalás alá kerülő nyilvános számadására kötelezett vállalatok és egyletek adójára vonatkozó javaslatokat felülvizsgáló lejtrom az I. kerületre nézve a 23. sz. szobában, a III. kerületre nézve a 27. sz. szobában a folyó évi december hó 15-ől december hó 22-ig bezárólag, vagyis 8 napi közszemlére kitéve tett. Erről a lakosságot azon megjegyzéssel értesítem, hogy a javaslatokra bárkinek jogában áll észrevételeit megtenni a m. kir. pénzügyigazgatósághoz benyújtani. A tárgyalás az I. sz. kerületre nézve 1916. december hó 23-án délelőtt 9 órakor, a III. kerületre nézve 1916. december hó 27-én délelőtt 9 órakor a pénzügyi palota II. emelet 21. sz. szobájában fog megtartatni. Városi adóhivatal Nagyvárad, 1916. december 14. Juricskay Barna sk. pénz- és adóügyi tanácsos.

*** Katonák karácsonya.** A helybéli kórházak részére ismét a következő adományokat vettük: Rimler Károlyné 1000 db cigaretta, 20 K, Petri Gyula és neje 20, Kuun Frigyes és neje 10, Ujvárosi községi polgári leányiskola gyűjtése 71 30, Polynár Jánosné 10, Miskolczy Ferencné 20, Boross Jenőné 50, Szabó Andor 10. Hálásan köszönjük a vitéz sebesültek nevében. Vörös-Kereszt Jobbkéz osztály vezetősége.

*** Adomány a Kath. Növédő egyesületnek.** Mertz János 10 koronát küldött szerkesztőségünkbe a Katholikus Növédő egyesület céljaira. Rendelteségi helyére juttatjuk.

*** A lengyel királyság gazdasági jövője.** Ezen a címen érdekes gazdasági ismertető füzetet adott ki a német közigazgatás alatt álló orosz lengyelországi területekről a m. kir. kereskedelmi Múzeum igazgatója. A füzetben Paucz Alfréd a m. kir. keresk. Múzeum megbízottja ismerteti a gazdasági politikát, melyet az orosz kormányzat az alája rendelt összes lengyel területeken követett és a gazdasági helyzetet, mely ezen politika folytán ott kialakult. A füzet ezután foglalkozik a be- és kivittel, állattenyésztéssel, iparral stb. Ismerteti az ipari viszonyokat szakok szerint, majd a kereskedelemre tér át. Külön fejezeteket szentel a füzet írója Lengyelországnak a monarchiával való forgalmának, a jelenlegi háborús viszonyoknak s tüzetesen ismerteti azt a sokoldalú tevékenységet, amelyet az elfoglalt területen a németek kifejtének. A tanulmányos adatokban bővelkedő füzet ajánljuk különösen a kamara területén levő export cégek figyelmébe.

*** A belbeteg katonák gondozása.** A hivatalos lap a miniszterelnök rendeletét közli, amely a rokkant katonákat gondozó szervezetről szóló rendeletet a belső betegségek következtében keresetképtelenné vált katonákra is kiterjeszti. Ezen beteg katonák részére gyűjtő és elosztó telepeket, kórházakat, szanatóriumokat, gyógyfürdőket és rokkantiskolákat létesítenek külön szervezettel.

*** A külföldi értékpapírok bejelentése.** A miniszterelnök rendeletét közzétett ki, melynek értelmében a külföldi értékpapírokat az Osztrák magyar bank intézeteinél be kell jelenteni. Bejelentő lapokat ugyanott díjtalanul szolgálatnak ki.

*** Ujabb szeretetadomány a katonák részére.** A harctéren küzdő katonák szeretetadományára adakoztak Butyka Lajosné gyűjtőívén: gróf Széchenyi Miklós 30, Grócz Béla 50, dr Bundala Mihály 10, dr Karácsonyi János 40, dr Vuoskics Gyula 10, dr Némethy Gyula 2, Gresinszky Antal 10, Páffy Béla 6, dr Mikovil Pintár 10, özv. Krausz Samuné 5, Butyka Lajos 5 K, 30 drb szivar, 200 drb szivarka, Butyka Lajosné 6 drb zsebkendő, 200 drb cigaretta és 1 csomag pipadohány.

*** Az iparsó maximált ára.** A pénzügyminiszter rendelete szerint a tiszta iparsó ára 100 métermázsán alul métermázsánként 2 korona 57 fillér, a tisztátlan iparsó ára 2 korona 17 fillér, 100 métermázsán és azonfelüli mennyiségek métermázsánként a tiszta iparsó ára 2 korona 20 fillér, a tisztátlan iparsó ára 1 korona 80 fillér.

*** A kamara értesítése.** A kereskedelmiügyi magyar kir. miniszter urnak 22698—VI. C.—1916 számú leirata szerint értesítjük az érdekelteket, hogy a Genie Civil Ottóznak nevével folyóiratot a törökországi technika és ipar számára folyó évi október hó 15-ől kezdődőleg a Keil Ottó konstantinápolyi német könyvküldő cég fogja kiadni. A folyóirat főleg vasutügy, hajózás, bányászat, utépités és ipari ügyek fel foglalkozik. A laphoz hírdetési rész is mellékelve lesz. Nagyvárad, 1916. december

hó 15. A nagyvárad Kereskedelmi és Ipar-kamara: Schwartz Izidor elnök h. sk. Dr. Sarkadi Lajos sk., titkár.

*** Vivás és Testnevelés.** A háborús évek nagyon megbénították az ifjúság testi nevelését az által, hogy a középiskolákban szaktanár hiányában nincs torna illetve tornajátékoktatás. Emi hiányokat pótlandó közkívánatra még november hónapban megnyílt, az ifjúság számára a testnevelésnek legnépszerűbb és legelőz vezetőbb ága, ahol 26 évi tapasztalattal bíró mester szakvezető vezetése alatt kor és fizikai fejlettség szerint csoportosítva, törvívás, kardvívás és svéd tornaiban nyernek oktatást.

A testnevelési órák az ifjúság részére szerda és szombat délután 3—5 ig; a felnőttek részére vivás hétfő, szerda és szombat este 6—8 ig tartanak.

Jelentkezni lehet a fenti napokon és időben a Rimanóczy utca 13. szám alatti vivóteremben, a hol bővebb felvilágosítás nyerhető.

*** Gyönyörű rózsás arc a nő legszebb díszje.** Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO crémet és szappant használja melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-utí 7/B. Rimanóczy-palota.

*** Megbízható ügyes asszonyok lapkihordóknak felvétetnek.** Jelentkezni kell a kiadóhivatalban.

Karácsonyi csokoládé csokoládé és díszek eladása megkezdődött Aszódi Mihály üzletében. Főüzlet Kossuth utca Sas palota. Fiók: Csokoládé Király Rákóczi-ut. Karácsony estére Perszók, Borok herceg Windischgrätz tokai pincéből. Andrányi Arad, Domay Arad és Palugyai Pozsony mind nemes fajta borok. Friss délgyümölcs, dió, malagaszőlő, krsch mandula gardiuetnek. Azonkívül gyermekeknek kész bejós karácsonyfa, ezer és ezer féle játékok cukorkával töltve. Friss szaloncukorka, összes létező likőrök, szilvérium, rum, seprő és törkölypálinkák Finom valódi konyak. Zamatos teák és kiváló finom Aszódi 8 féle zamatu pörköltkávái készen darálva. Kugler Gerbesud bonbonok főraktára Főüzlet telefon 635. Fiókuilet telefon 610.

Szent László-tér 10 sz. alatt levő házukban udvari kávéház helyiségei 1917 május 1 jére kiadó. Azonnal lehet értekezni Moskowitz r. t. irodájában.

Éledő olesón 500.000 darab tégla. Értékezhetni a Nagyvárad Kereskedelmi és Forgalmibank részvény társaságnál Rimanóczy-utca 6.

Kiadó. Arany János-utca 7. sz. házban egyedülálló 4 szobás modern lakás fürdő, szoba s egyéb mellékkeliségekkel 1917 május 1-re értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál. Kossuth-utca.

x Poloskairtő MOXIN birtokos Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kiadó Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-utí 7/B.

Őszi és téli ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Függöny, kézimunka, ke-lengye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS

kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógárában Nagyvárad.

Gyár telefon sz. 34. Felvételi üzlet 14—69.

Egy ór, ki házi dolgokban is jártas, a "Fekete Sas" patotában felvétetik. Jelentkezhetni ugyanott a 24 számú irodában.

IRODALOM

A Népművelési Közlöny társadalmi és tanügyi ujság december 15. számába cikket írtak: **Várady István:** Az itthoni — kettős fronton, **Sófalvy Izabella:** Küzdés, **Muth Gyula:** A népiskolai oktatás gyakorlati módja. Részletes tudósítást közöl a hadbavonult bihari tanítók karácsonyi segélyezéséről. A megyéből 350 tanító teljesít katonai szolgálatot. Ezek egy része elesett, meghalt, eltűnt. Ezeknek családait, valamint a sok gyermekes családokat a Népművelési Egyesület 4000 korona karácsonyi segélyben részesíti. 35 segélyezett tanító-család névjegyzékét közli a lap. — Érdekes, bő hírvonat, irodalmi és művészeti rész, szerkesztői üzenetek és hivatalos közlemények egészítik ki a nívós ujságot. Hangsúlyozottnak kell kiemelnünk, hogy a Népművelési Közlöny az új szerkesztő gondozásában életet, színt, tartalmat nyert és ma már nemcsak a pedagógusoknak, de a társadalom széles rétegeinek is alig nélkülözhető barátja. A Népművelési Egyesület tagjai a lapot ingyen kapják. Évi tagsági díj 4 korona 50 fillér. Papok, tanárok, tanítók, iskoláknak 2 korona. (Szerkesztőség: Szaniszló utca 25.)

SZÍNHÁZ.

Heti műsori:

Szombat délután: A császárné.
Szombaton este: Künn a bárány, benn a farkas.
Vasárnap délután: Királynőm meghalok érte!

A császárné A nálunk annak idején oly nagy sikerrel bemutatott bajos operette A császárné legközelebb fél helyárrakkal ma szombaton délután kerül színre. A címszerepet Sz. Zeigmondy Anna játssza.

Künn a bárány — benn a farkas. A bemutató előadás után a közönség jóval melegebb érdeklődést tanúsít Földes Imre legújabb vigjátéka, a Künn a bárány, benn a farkas iránt, mint a premiérét megelőzőleg. Ez abban lőli magyarázatát, hogy a társulat oly előadásban hozta színre ezt a kitűnő színpadi alkotást, hogy e darab minden szellemes ötlete, az összjáték harmóniája tökéletesen érvényre jutott. A Künn a bárány, benn a farkas e héten még ma este kerül színre.

URANIA mozgószínház

Szombaton
Botiások
vigjáték 3 felv.

Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppon 3 órakor és hétköznapokon 5-kor.

NYILTÉR.

Petroleum, benzin és üzemolaj fogyasztókhoz!

Hadi és egyéb szállításaink készleteinket kimerítették. Kénytelenek vagyunk a mezőtelegdi gyárunkba érkező szekereket üresen visszaküldeni. Kérjük t. vevőinket, **ne küldjenek előzetes megkérdezés nélkül szekereket áruért Mezőtelegdra,** nehogy hiábavaló költségeket okozzanak maguknak!

Bihar Szilágyi Olajpar R.-T.
Mezőtelegdi gyárvezetősége.

APOLLÓ mozgószínház

Szombaton

Mister Robinson

amerikai történet 4 felv.

Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppon 8 órakor és hétköznapokon 5-kor.

VIGADÓ mozgószínház

Szombaton

Orvény

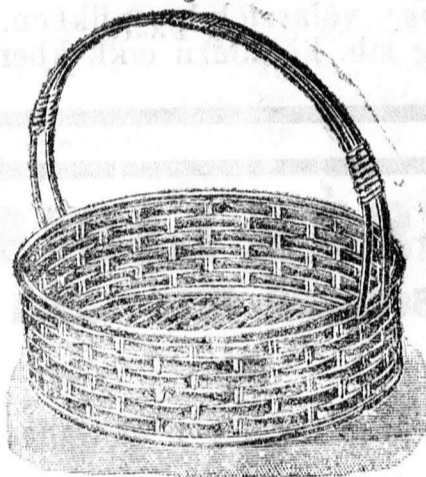
dráma 3 felv.

Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppon 8 órakor és hétköznapokon 5-kor.

* **Eladó** egy finom sötétbarna marmota szőrméből készült muff. Szaniszló-utca 29. szám.

Karácsonyi vásár

Heti árjegyzék:

- China ezüst kenyér kosár . . . 4 K
- China ezüst cukor tartó . . . 4 K
- China ezüst vaj tartó . . . 4 K
- China ezüst cukor kosár . . . 4 K
- China ezüst dohányozó készlet . . . 4 K
- Vizes készlet 6 személyre . . . 4 K
- Boros készlet 6 személyre . . . 4 K
- Likőrös készlet 6 személyre . . . 4 K
- Sörös készlet 6 személyre . . . 4 K
- Tésztakészlet 6 személyre . . . 4 K
- Befőttés készlet 6 személyre . . . 4 K
- Teás készlet aranyozással 6 személyre . . . 12 K
- Kávéskészlet aranyozással 6 személyre . . . 12 K
- Mocca készlet aranyozással 6 személyre . . . 12 K
- Mosdó készlet fayence . . . 10 K
- Fűszer készlet állványossal . . . 10 K
- Cigaretta ezüst készlet . . . 10 K
- Ebédő készlet aranyozással 6 személyre . . . 24 K

Évőeszközök, kávéházi felszerelések, vendéglői felszerelések
Répheretezés, ablak üvegezés
gyorsan, előnyös árban készül.

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg nagykereskedés

Zöldfa-u. 13. Telefonszám 372.

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR** Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY**

Nagy karácsonyi vásár!

a „PARK“ nagyáruházban

Diszmiáru osztály! (Rákóczi-ut 5.) Leszállított árak!

Elegáns kézitáskák: Legújabb divat. K. 5-, 6-, 8-, 10-, 16-, 24-, 30-.

Gyöngy kézitáskák: K. 4-, 6-, 10-, 15-.

Férfi és női pénztárcák K. 2-, 3-, 5-, 8-, 12-.

Férfi és női solingeni acél zsebkések:

kor. 1-, 1.50, 2.50, 3-, 4.50, 6-, 8-, 10-.

Továbbá állandó raktár: Patent gyufatartókban, öngyújtók, villamos zseblámpák s minden e szakmába vágó cikkekben. Nagy kefevásár: Ruha, haj és fogkefék leszállított árakban. Piperezappan nagy választékban.

Játékáru osztály!

Női, flor és műselyem harisnya párja Kor. 3.10, 3.40, 3.90, 4.50, 5-.

Nagy téli kötöttáru vásár! Leszállított árakban.

Játékáru vásár **1. hó 20-án veszi kezdetét.**

Zsebkendőkben leszállított árak.

Nagy karácsonyi vásár!

a „HÓFEHÉRKE“ harisnyaáruházban Szent László-tér.

Mélyen leszállított árak!

Occasió gyapju női kabátokban: Sárrika K 36.- Olga K 45.- Erzsi K 60.-

Női selyem kabát nagy schláger. Böske K 100.— minden színben. „Béla“ gyapju gyermek sweater leszállított ár:

Szám	1	2	3	4	5	6
Kor.	9.—	11.—	13.—	15.—	17.—	19.—

Lélekmelegítő: Kor. 5.—, 6.—, 8.—, 10.—.

Női harisnya flor, musselin és selyem Kor. 3.—, 3.50, 4.—, 5.—, 6.—,
Férfi harisnya flor és pamut: Kor. 1.—, 1.50, 1.80, 2.70, 3.50, 5.—.

Nagy occasió zsebkendőkben:

Ia. Női pamut zsebkendő	6.—, 8.—, 10.— kor.
Ia. Női cérna zsebkendő	11.—, 13.—, 16.— kor.

schlager! Himzett zsebkendő tucatja K 10.— schlager!

Nagy választék keztyükben, csavargamasnikban, gyapju ing és nadrág stb. kötöttáru cikkekben. Leszállított árak csak néhány napig.

IZSÁK LIDIA
elsőrendű tűzőszalon

Nagyvárad,
Nagy Sándor-u. 1.

Park-szálloda
telepében.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes tartók, melltartók és háskötőkben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szilgietei színház művészneinek egyedüli szállítója.

Karácsonyi ajándékba megrendelésre babafűzőket készítek.

:: Telefon: 11—53. ::

Harisnya, tricó, keztyü.

Svetterek, kabátok, lélekmelegítő, gyermek kötött ruházatott, valamint az összes kötöttáru cikkek, legelőnyösebb árakban beszerezhetők, az általánosan elismert szolid és jó áruból hirneves

Hungária Harisnyaáruház
a Sas Passage főbejáratánál.

Kéretik cégünket összenemtéveszteni

Az Erzsébetligeten lévő
4 új földszintes
házban két és három
szobás lakások kiadók,
(Püspöki residenciamellett.)

Értekezni lehet a 3. épületben lakó házmesternél, vagy Incze irodában Bémer-tér 3.

Mezőgazdáknak saját gazdasági szükségletükre szolgáló köles hántolását a Hadi Termény-Részvénytársaság feltételei szerint elvállaljuk.

Moskovits Adolf és Fiai
„Adria“ R. T. Nagyváradon.

Beraktározás.

Beraktározási helyiségünkben úgy kisebb, mint nagyobb terjedelmű tárgyak szobabútorok fülkéiben beraktározásra elfogadjatnak. Termények beraktározására való száraz pincék, továbbá boros-pincék, istállók és kocsiszínek állanak rendelkezésre. A beraktározott tárgyakat tűz és betörés ellen biztosítjuk.

Beraktározási ár hetenként és négyzetméterenként 1 korona.

Fekete Sas és Zöldfa Rész.-Társ.
beraktározási osztálya.

iroda: Sas-passage, 24. sz. lépcső. Telefon 1400.

Szent László-nyomda, részvénytársaság Nagyvárad.

Belépési felhívás

a „Polgári takaré- és segélyszövetkezet“
22-ik évtársulatába.

A „Polgári takaré- és segélyszövetkezet“ 1917. január 1-én új évtársulatot nyit, mely 156 héten át, vagyis 1919. év végéig tart. — Mindenki tetszésszerinti számban jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenként 1 korona fizetendő. A három év eltelte után az évtársulat feloszlik s az összes jövedelem a résztvevők között felosztatik és mindenki megkapja a befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt.

A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani és önségélyt nyújtani, amennyiben minden tag heti betétei által önmagának tőkét gyűjt, mely a heti részletekben való befizetések dacára is a takarékpénz ári kamatozásnál magasabb nyeresémeny osztalékot hoz és mert minden tag az általa befizetett összeg 1/10 részét minden előleges bejelentés nélkül kölcsönkép felveheti.

Vidéki tagok a heti fizetéseket postai csekklapok útján teljesíthetik

A szövetkezetbe való belépés alkalmával üzletrészenként 50 fillér beiratási díj fizetendő s egy heti részlet lefizetése után már mindenki megkapja saját nevére irt könyvecskéjét.

Szövetkezetünk jelenlegi tisztelt tagjait, valamint mindazokat, kik az 1917. január 1-től kezdődő 22 ik ciklusnak tagjai óhajtanak lenni, felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 6. sz.) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1916. december hó.

A „Polgári takaré- és segélyszövetkezet“
igazgatósága.

MINNIGRAF

a legtokéletesebb

fényképezőgép

amellyel egyszeri töltésre
50 felvételt eszközölhető.

A gép külön berendezés nélkül
mint:

Másoló készülék.

Diapositívok készítésére.

Vetítésre 2 méterig.

Nagyító készülék 40×50 cm-ig
használható.

A gép 5×6×13 cm. nagyságu esinobőrhuzattal és oly fényerős lencsével van ellátva, amely lehetővé teszi bár mily kedvezőtlen időben is éles képeket készíteni és mint ilyen turista célokra kiválóan alkalmas.

Kapható:

Rigler József Ede

papírneműgyár részv.-társaság
fényképezési cikkek raktárában.

Nagyvárad, Rákóczi-ut 3. sz.